

Szanowni Państwo!

Oddajemy w Wasze ręce dziewiąty numer Newslettera, na łamach którego staramy się podsumować ponad dwunastoletnią obecność polskich żołnierzy w Islamskiej Republice Afganistanu. Bieżący numer poświęcamy informacjom o wsparciu, którego Polski Kontyngent Wojskowy udzielał Afgańskim Siłom Bezpieczeństwa. Więcej informacji o Polskim Kontyngencie Wojskowym znajdziecie na stronach www.do.wp.mil.pl oraz www.isaf.wp.mil.pl.

Redakcja.

BEZPIECZEŃSTWO FUNDAMENTEM ROZWOJU

Afganistan po latach wojen i wewnętrznych konfliktów stał się krajem niestabilnym i wymagającym wsparcia w każdym aspekcie funkcjonowania. Podstawowym warunkiem udzielenia pomocy przez społeczność międzynarodową było przywrócenie bezpieczeństwa obywateli. Niestety, Afgańczycy nie byli w stanie samodzielnie stworzyć silnych i sprawnych sił bezpieczeństwa. Działająca w kraju policja i wojsko były stosunkowo nieliczne, słabo wyszkolone i wyposażone. W początkowym okresie dominowały raczej siły porządkowe, którym przewodzili lokalni watażkowie opierający swoją władzę na pozycji w społeczności lokalnej i dokonaniach z okresu wojny ze Związkiem Radzieckim.

Od samego początku działania Międzynarodowych Sił Wsparcia Bezpieczeństwa (ISAF) jednym z podstawowych priorytetów stało się zbudowanie, praktycznie od podstaw, Afgańskich Sił Bezpieczeństwa (Afghan National Security Forces – ANSF), które byłyby lojalne wobec władz centralnych, a jednocześnie posiadały potencjał ludzki i techniczny pozwalające im wykonywać zadania z obszaru bezpieczeństwa. W tym celu tworzono specjalne zespoły doradcze i szkoleniowe, które działając na terenie całego kraju, podjęły się szkolenia afgańskich policjantów i żołnierzy. Ponadto powołano specjalne komórki, które zajmowały się pozyskiwaniem potrzebnego wyposażenia i uzbrojenia.

W działania te włączyli się także Polacy, którzy od 2007 r. biorą udział w misji ISAF. Już w trakcie pierwszej zmiany w strukturze kontyngentu wydzielono zespoły doradcze odpowiedzialne za szkolenie wojska i policji afgańskiej. Były to tak zwane OMLT (Operational Mentoring Liason Team – Operacyjny Zespół Doradczolącznikowy) których zadaniem było szkolenie żołnierzy Afgańskiej Armii Narodowej (ANA) oraz POMLT (Police Operational Mentoring Liason Team) odpowiedzialne za szkolenie funkcjonariuszy policji afgańskiej (ANP).

Ważną rolę odegrały również polskie zespoły umiejscowione w strukturach centralnych. Generał Mieczysław Bieniek pełnił rolę doradcy ds. wojskowych Ministra Obrony Afganistanu, a jednocześnie kierował podległym mu zespołem. Do zadań tego zespołu należało m.in. doradzanie ministrowi w zakresie: planowania i wdrażania reform w sektorze obrony, opracowywania doktryn obronnych, osiągnięcia interoperacyjności z NATO, organizacji systemu szkolenia i dowodzenia Siłami Zbrojnymi. Zespół realizował także zadania mające na celu skoordynowanie współpracy ANA z narodowymi i cywilnymi władzami. Ponadto koordynował współpracę międzynarodowych i pozarządowych organizacji działających na tym samym obszarze. Było to niezwykle ważne, zwłaszcza w początkowym okresie budowania nowych ANSF.

Drugą ważną komórką był Zespół Zastępcy Dowódcy Połączonego Dowództwa ds. Bezpieczeństwa i Transformacji (Combined Security Transition Command – Afghanistan – CSTC-A). Do jej zadań należało m.in. koordynowanie dostaw sprzętu dla armii i policji afgańskiej, projektowanie i koordynowanie wysiłku szkoleniowego ANSF a także budowanie i wyposażanie ośrodków szkoleniowych oraz przygotowywanie personelu do szkolenia wojska i policji.

AFGHAN NATIONAL ARMY

Szkolenie żołnierzy ANA obejmowało nie tylko podstawy żołnierskiego rzemiosła. W programach nauczania ważne miejsce zajęła nauka czytania i pisania.

Jednym z kluczowych wyzwań było szkolenie żołnierzy nowo tworzonej armii afgańskiej. W początkowym okresie zadanie to realizowały wspomniane już OMLT, które po zmianie charakteru misji ze stabilizacyjnej na stabilizacyjno-doradczej przekształcone zostały w tzw. MATy czyli Wojskowe Zespoły Doradcze (Military Advisory Team). Składały się one z kilku- kilkunastu żołnierzy występujących w charakterze doradców i instruktorów. Działały na wszystkich szczeblach organizacyjnych ANA, począwszy od poziomu kompanii/batalionu aż po poziom korpusu. Zadania konkretnego zespołu doradczego dostosowane były do wymagań i umiejętności, jakie musieli posiadać ich odpowiednicy po stronie afgańskiej. Inny był program realizowany przez zespoły działające wspólnie z poszczególnymi batalionami, a inny – bardziej zaawansowany – realizowali doradcy działający przy dowództwie brygady i korpusu.

Najliczniejsze były zespoły doradcze działające na poziomie batalionów afgańskich (kandaków). Były to kilkuosobowe grupy instruktorów, które prowadziły szkolenie poszczególnych kompanii wchodzących w skład batalionów. Zakres zadań był bardzo szeroki. Począwszy od podstaw musztry, zajęć strzeleckich, nauki obsługi podstawowego uzbrojenia będącego na wyposażeniu pododdziałów, po naukę udzielania pomocy medycznej. Zajęcia prowadzono nie tylko ze zwykłymi żołnierzami, ale także z kadrą dowódczą. W tym przypadku miały one raczej charakter doradczy, a mniej szkoleniowy. Polegały m.in. na wspólnym planowaniu operacji, zarówno w wymiarze taktycznym jak też logistycznym. Prowadzono zajęcia z topografii, nauki czytania map, znajomości procedur sojuszniczych co było szczególnie istotne w przypadku prowadzenia wspólnych koalicyjnych operacji. Należy podkreślić, że personel OMLT i MAT brał bezpośredni udział w operacjach prowadzonych przez Afgańczyków, doradzając im nie tylko na etapie planowania działań, ale także bezpośrednio w czasie ich realizacji w terenie.

Równie istotne jak wyszkolenie pododdziałów z poziomu kompanii i batalionu była działalność doradczą prowadzona przy dowództwie brygady i korpusu. Tu skupiano się głównie na doskonaleniu planowania operacji szczebla taktycznego i operacyjnego, znajomości regulaminów i procedur działania w środowisku międzynarodowym. Dzięki działalności polskich zespołów doradczych na wszystkich szczeblach bataliony wchodzące w skład 3 Brygady ANA oraz dowództwo brygady zostało uznane przez dowództwo ISAF za jeden z najlepiej wyszkolonych i przygotowanych do samodzielnego działania oddziałów armii afgańskiej w całym Afganistanie. Dowódca 3 Brygady był jednym z pierwszych dowódców, który przejął od sił koalicyjnych odpowiedzialność za bezpieczeństwo w swoim rejonie odpowiedzialności. Końcowym sprawdzianem przygotowania brygady do samodzielnego działania była tzw. certyfikacja, którą przeprowadziło dowództwo regionalne ISAF, wystawiając całemu dowództwu i sztabowi brygady oraz jej dowódcy najwyższą ocenę.

AFGHAN NATIONAL POLICE

Dla podniesienia poziomu bezpieczeństwa wewnętrznego kraju ważne było stworzenie nie tylko sprawnie działającego wojska, ale także policji. W tym przypadku działalność szkoleniowo-doradczą prowadziły wspomniane wcześniej POMLT, a po zmianie charakteru misji na stabilizacyjno-doradczą PATy (Police Advisory Team). Ich personel stanowili wszechstronnie przygotowani instruktorzy z Żandarmerii Wojskowej. Prowadzili oni szkolenie zarówno z prewencji, jak też z policją drogową i dochodzeniówką.

Ważną rolę w budowaniu struktur policji odegrała działająca począwszy od IV zmiany (koniec 2008 r.) tzw. Akademia Policyjna utworzona w stolicy prowincji Ghazni. Do momentu jej likwidacji w lipcu 2013 (oficjalnie ośrodek zamknięto 20 czerwca 2013 r. tworząc w jej miejsce kompanię szkolną) wyszkolono tu blisko 9 tysięcy funkcjonariuszy na dwóch rodzajach kursów. Podstawowy trwał 6 tygodni i obejmował podstawy prawne, naukę pisania i czytania, zapoznanie z regulaminami, teorię i praktykę prowadzenia działań policyjnych oraz zajęcia

Afgańskie Tygrysy – nazwa wyróżniająca nadana w 2013 r. afgańskiej jednostce antyterrorystycznej PRC (Provincial Response Company Ghazni) stworzonej przez polskich instruktorów z wojsk specjalnych. Jedną z najbardziej elitarnych jednostek, jakie działają w Afganistanie.

praktyczne ze strzelaniem włącznie. Po jego zakończeniu świeżo upieczeni policjanci byli przydzielani do jednostek na obszarze prowincji i rozpoczynali służbę w terenie. Bardzo często wykonywali zadania wspólnie ze specjalistami z operacyjnych zespołów doradczo-łącznikowych ds. szkolenia policji POMLT, które również tworzyli polscy żandarmi. Część policjantów, którzy ukończyli kurs podstawowy, wracała do szkoły policyjnej w Ghazni na kurs zaawansowany. Byli to najlepsi funkcjonariusze typowani do dalszego szkolenia przez swoich komendantów. Trafiali oni na 16-tygodniowy kurs podoficerski do Centrum Szkolenia Policji Afgańskiej w Ghazni. Był to dla nich kolejny etap rozwoju zawodowego, w trakcie którego zdobywali wiedzę znacznie bardziej specjalistyczną.

Wśród kursantów, promowanych po ukończeniu szkolenia na funkcjonariusza policji, znalazły się również kobiety. Przechodziły one dokładnie takie samo szkolenie jak mężczyźni, a następnie były kierowane do służby w różnych częściach prowincji Ghazni.

Prawdziwym sukcesem stało się stworzenie, wyszkolenie, wyposażenie i przygotowanie do samodzielnego działania afgańskiego oddziału antyterrorystycznego, czyli tzw., „Afgańskich Tygrysów”. Jest to jednostka antyterrorystyczna policji – Provincial Response Company, której stworzenie i wyszkolenie było możliwe dzięki zaangażowaniu polskich żołnierzy wojsk specjalnych. Ich szkolenie rozpoczęło w trakcie X zmiany. Po kilku miesiącach treningów realizowanych według specjalnego programu, udało się przygotować do działania kilkudziesięcioosobowy oddział. Zarówno jego wyszkolenie, znajomość taktyki działania jak i wyposażenie niczym nie ustępuje podobnym jednostkom działającym w krajach europejskich. Więcej na ten temat na <http://www.do.wp.mil.pl/aktualnosc.php?idaktualnosc=3846>

Szkoleniem ANP, obok działających w ramach PKW zespołów doradczych, zajmują się Europejskie Siły Żandarmerii EGF (European Gendarmerie Force). Wśród instruktorów znajdowali się również Polacy stacjonujący w Regionalnych Centrach Szkolenia RTC (Regional Training Center) w Mazar-e-Sharif i Adraskan. Oba te ośrodki mają duży potencjał szkoleniowy, gdyż w ramach jednego kursu mogą przygotować prawie 2000 kadetów. Podobnie jak w innych centrach, przyszli funkcjonariusze uczą się podstawowych technik policyjnych. Ponadto w Adraskan organizowane są turnusy dla dowódców batalionów, kompanii, specjalnych oddziałów antyterrorystycznych SWAT (Special Weapon and Tactic) oraz doskonalące dla oficerów i podoficerów.

Polscy policjanci, delegowani przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, brali udział w misji policyjnej Unii Europejskiej EUPOL, występując w roli instruktorów i doradców odpowiedzialnych za szkolenie funkcjonariuszy policji afgańskiej.

INNE SŁUŻBY

W ramach budowania afgańskich sił bezpieczeństwa Polacy zaangażowali się także w szkolenie służb ratunkowych. Dzięki współpracy z Centralną Szkołą Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie kilkudziesięciu strażaków odbyło szkolenia specjalistyczne w Polsce. Stanowiło to uzupełnienie ich edukacji, którą na poziomie podstawowym odbyli w Ghazni. Oprócz szkolenia strażacy otrzymali także specjalistyczny sprzęt i wyposażenie.

W Ghazni uruchomiono też nowoczesne Centrum Zarządzania Kryzysowego, którego personel przeszedł specjalistyczne szkolenie w zakresie działań reagowania w sytuacjach nadzwyczajnych. Poznali zasady postępowania w przypadkach powodzi, zdarzeń drogowych z dużą liczbą poszkodowanych. Doskonaliili procedury współdziałania różnych służb ratunkowych. Siedziba Centrum została wyposażona w nowoczesny sprzęt łączności i monitorujący. □